

Izhaja v Trstu
sax petek ob 5. pop.
Rokopisi se ne vra-
čajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.
Uredništvo in upravljalstvo
ul. del Lavatolo
št. 1, 1.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se
prodajajo po 6 stot.
Inserati se računajo
na milimetre v širo-
kosti na kolono, in
sicer po 8 stot. za
vsaki mm. Za več
nego 10kratno obja-
vo pa po dogovoru
Naročnina za celo
leto K 4.—; za pol in
četrt leta razmerno.

Glasilo „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Pozdravljeni!

Pozdravljeni, najpristrčnejše pozdravljeni, vi čili istrski sokoli, ki prihajate k nam! Pozdravljeni, najpristrčnejše pozdravljeni, vi neustrašeni borilci za svojega, nam tako milega bratskega naroda svobodo, pozdravljena ti neupogljiva straža naših skupnih svetih domovinskih tal tam doli ob skrajnih bregovih naše, po požrešnem tujcu tako zaželjene snje Adrije, pozdravljena, najpristrčnejše pozdravljena ti krepka, žuljava delavska dlan našega miljenega brata, daj da te stisnemo, daj, da te pritismo na svoje srce, daj, da se zvežeš z našo v tesno, nerazrušljivo vez k skupnemu delu, k skupnemu boju za naših dveh narodov prava, za naših dveh narodov lepšo bodočnost!

Pozdravljena hrvatska Pula!
Pozdravljeni bratje!

Niso niti za vas, niti za nas veseli in srečni časi, ko prihajate k nam. Z naših rodni slovenskih tržaških tal vam ne plapolja v pozdrav niti naša narodna trobojnica, niti naša modra zastava, pod katero i vaše vrste stopajo sicer v boj za svoje in svojih sotrpinov pravice, ne po zdravja vas gromenje topičev, ne čujete pozdravnih glasov godbe, kajti tako smejo na naših rodni tleh sprejemati svoje prijatelje drugi, tako smejo pozdravljati svojce tisti, ki si laste naše pravice, tisti ki si laste nas in vas, ki si laste vašo in našo, vaše in naše dece toplo kri, vaše in naše življenje.

Za vas in nas ni te pravice na naših in prav zato tudi vaših domačih tleh!

Pozdravljajo vas pa zato debeli zidovi, ki naj vas zadržujejo, da ne bi stopila vaša noga na ona tržaška tla, katera sme in piti le znoj slovenskega delavca in kvečjemu le še njegova kri, pozdravljajo vas sablje in samokresi varihov javnega reda in miru, pozdravljajo vas morda tudi krik in vik tistih ki se pasejo z našimi žulji, z našim znojem.

Niso veseli in srečni časi, ko prihajate k nam, brat k bratu, ne moremo vas sprejeti tako, kakor bi pozelelo naše srce, a temu nismo krivi mi, krivi so oni, ki niso nikdar imeli pravic niti za vas, niti za nas, ki so nam in vam vedno dajali namesto kruha kamen, namesto pravice bič. In tud sedaj, ko prihajate vi k nam, so zopet zavili svoj bič, da udarijo po nas pod krinko velike skrbi za javni mir in red, pod krinko velike brige za vašega in našega življenja varnost udarili so po nas z bičem svoje krivice, da zadovolje vaše in naše najljutejše sovražnike. Tako so delali vedno, tako so storili tudi sedaj.

Ni je pravice za nas na naših rodni tleh, ni je pravice za nas v zemlji, za katere obrambo je v potokih tekla naša kri, za katere obrambo smo pustili trumoma padati svoje najboljšje. Drugi sede pri bogato obloženi mizi, a za nas imajo, ako stegnemo roko tudi le po drobtinici, ki pade raz mizo, brco za brco. Tako nas plačujejo, nas, ki smo žrtvovali vse, kar smo imeli, da so se med tem veselili drugi, ko

smo mi plakali, da so živeli drugi, ko smo mi umirali.

Ni torej pravice za nas, in zato se ne čudite, ako vas ne sprejemamo tako, kakor ste morda pričakovali, ako naše pozdravne besede niso vesele, kakor je vesel škrančev p.j., ki pozdravlja pod svobodnim nebom svit jutranjega solnca, ako je naš pozdrav tih, kakor je tih pozdrav onega, ki je navajen imeti okrog sebe volune svojega sovražnika — tlačitelja, toda bodite uverjeni, da vas pozdravlja vsa naša duša, dasiravno prekipeva v njej srd, bodite prepričani, da je ta naš pozdrav tem odkritosrčnejši, tem globljega občutka, čim pridruženjši je, čim bolj je zavarovan z zidovjem in morilnim orodjem. Tisoči vas pozdravljajo tiho, nemo, a ta molk govori tem glasneje, ta molk vam pravi, da je zavladala tišina pred viharjem, pravi vam da bodo ti tisoči, ki pozdravljajo vas tiho in nemo, skrčenih pesti in stisnjenih ustnic, prej ali slej izpregovorili, izpregovorili z — dejanji. In potem — ?!

Prihajate torej k nam, vi čili istrski sokoli, vi branitelji naše slovanske obali tam doli na jugu, vi skrajna straža naše sinje Adrije, prihajate k nam, da se poživite med nami v svojem težkem boju, da si nabereate novih sil za nadaljna junaška dela, a mi vas sprejemamo odprtih src, razprtih rok, da vas pritismo na to svoje bratsko vas ljubeče srce, da vas objamemo in poljubimo v vaše junaško lice, razorano skrbi in trpljenja za vas in vašega naroda obstoj. Prihajate k nam, a naše roke so prazne, nimamo vam kaj dati, saj so nam vse, kar je bilo v nas dobrega, vzeli drugi, a nečesa nam niso vzeli — naše ljubezni, katero oddajamo mi sami, ne njim, pač pa vam, dragi bratje, vso prav vso. Vaša bodi, vaša je, vzemite jo, gorko, vročo, kakor je vroča naša kri, ki je tolikrat tekla za tiste, ki nam branijo danes sprejemati vas brate tako, kakor si je želelo naše srce. To vročo svojo ljubezen vam prinašamo v pozdravni dar, a vi jo sprejmite kot dar ubožca, ki vam je dal vse, kar ima, vam, ubožec ubožcu!

Za en dan prihajate k nam, trpin k trpinu, da si, srce ob srcu, potožimo svoje skupno gorje, da se, roko v roki, zvežemo še tem trdnjejše za nadaljno skupno delo, da, ramo ob rami, tem odločnejše stopimo v nadaljni boj za našega rodu in jezika, za našega delavskega stanu pravice in koristi. Ne prihajate v časih veselja, temveč v časih trpljenja, a prav zato bodi ta dan v naši sredi vam in nam v tem večje bodrilo k tem trdnjejši odločnosti, k temu jeklenejši vztrajnosti!

Naj nas oklepajo z zidovi, naj za nas brusijo sablje in nabijajo samokrese, naj dvigajo proti nam grom in peklo, zastonj vse to — v ognju se trdi jeklo, v boju se krepe značaji! Naj bijejo po nas, naj tudi teče naša vroča kri, ugonobili nas ne bodo; prav ta naša kri bo seme novih, tem odločnejših bojevnikov!

Ko stopate torej na naša sveta domovinska tla:

pozdravljeni, najpristrčnejše pozdravljeni mili bratje, vi čili isti ski sokoli, vi neustrašeni borilci za svoje domovine sveta prava, vi neupogljivi branitelji naše slovanske obali tam doli na skrajnem jugu, pozdravljeno ti krepko hrvatsko delavstvo, vi kremeniti sinovi kršne Istre, ki visko dvigate našo modro zastavo, ne boječ se vse sile sovraga, pozdravljeni na naših svetih domovinskih tleh,

pozdravljeni tisočkrat!

Tržačani! Slovenci iz mesta in okolice!

V nedeljo, dne 4. septembra t. l. priplujejo v Trst s posebnim parnikom puljski Hrvati pod zastavo NDO. Njihov prihod je napovedan okrog 10. ure in pol dopoldne na pomolu št. IV. (blizu ribjega trga).

Tržaška NDO je nameravala sprejeti svoje brate iz Pule s čim večjim sijajem, z godbo in modro zastavo NDO na čelu imel se je pomikati velikanski sprevod sobojevnikov za isti smoter po tržaških ulicah.

Toda — ne!

V svojem fanatizmu podivjani laški časopisi, razni mazzinianski in „svobodomiselni“ pobalini, nahujskana poulična druhal uprizorili so ostudno, nekulturno gonjo proti našemu nedolžnemu delavskemu izletu — in vse to v imenu laštva tržaške ozemlja, v znamenju dvatisočletne kulture!

In — cesarska vlada je smatrala v očigled te kulturnega naroda nevredne gonje za potrebno, da v interesu javnega miru in reda omeji našo slavnost na način, da je prepovedan naš nastop z zastavami, godbo, da, celo z nepolitično delavsko zastavo NDO. Potisnili so parnik puljskih izletnikov na pomol IV. v prosto lukso!

Slovenci! Postopanje merodajnih činiteljev je pač tako, da bi najboljši odgovor z naše strani bil:

odpoved slavnosti!

Tega NDO ne more storiti, ker je že najela parnik za izlet v času, ko vlada ni bila še odredila rečene omejitve. NDO pa tega tudi noče storiti, svesta si, da bi samo stem storila veliko uslugo tistim, ki jim je naš izlet trn v peti.

Slovenci iz mesta in okolice! Prepovedali so nam marsikaj, a prepovedati nam ne morejo, da nastopamo na tržaških, naših tleh. Mesto zastav in godeb naj govori slovenska domača množica.

Vsi ob pravem času na pomol VI. v prosti luki!

Vsi na krov!

Trst, dne 1. sept. 1910.

Odbor NDO.

Tovariši!

Širite naše glasilo!

.. ZVEZA ..

JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV. Provizijski inštitut južne železnice.

(Izvrševalne določbe za provizijski inštitut).

Z ozirom na cirkular 491 A 1909 se izdajo k provizijskem inštitutu, ki je stopil v veljavo s 1. januarjem 1910, sledeče izvrševalne določbe.

§ 2.

Za delavce veljajo v smislu provizijskega statuta le tiste osebe, ki so zaposlene pri družbi južne železnice na podlagi delavnih razmer z dnevno plačo; neoziraje se na osebe, ki so izključene od sprejema v provizijski inštitut glasom § 2 niso upravičeni za sprejem v provizijski inštitut na primer „subakordanti“, tudi takrat ne, ako jim je zajamčen tudi minimalni dnevni zaslužek.

Vsak delavec, ki še ni prekoračil 55. leto svojega življenja in pri katerem so dani pogoji § 2 (1) c pravil, se mora pustiti po predstojnem službenem mestu od pristojnega družbenega zdravnika preiskati na svojem zdravstvenem stanju, in sicer prvi dan tistega meseca, v katerem je dovršil triletno neprekinjeno službovanje (§ 2 (1) a).

Službeno predstojno mesto ima v to svrhu izročiti železniškemu zdravniku za to pripravljeni formular zdravniške izpovedbe. (Vzorec F N.o 126.)

Za vsakega od železniškega zdravnika preiskanega delavca mora predstojno službeno mesto precej izpolniti „Naznamilni list“ brez ozira na uspeh zdravniške preiskave. (Vzorec F N.o 127.)

Predstojne določbe, zadevajoče naznamilo delavcev za sprejem v provizijski inštitut, ne veljajo samoobsebi umevno za tiste delavce, kateri so se naznamili že na podlagi določb cirkularja 514 A 1909.

Prispevki v provizijski inštitut se določijo po čisti dnevni plači, brez akordnih ali drugih doklad.

Ako se rabi kak delavec v drugi delavni stroki, kakor pa mu je navadno določena, (na primer ključavničar ali čistilec za pomožnega kurjača, skladiščni delavec za zavirača) in ta poraba ni trajna, ostane podlaga za računanje prispevkov in stem tudi visočina prispevka nespremenjena, ako je tak delavec za ta čas njegove uporabe vlekel morda tudi drugo plačo, kakor prej.

Z ozirom na te spremembe izvrševalnih določb se je vršil v društvenih prostorih Z. J. Ž. sestanek delavcev južne železnice, na katerem se je protestiralo proti tem določbam, ki izključujejo od sprejema v provizijski inštitut subakordante in jih pri tem okradejo več let pokojnine.

Najbolj nezaslišano pa je dejstvo, da se hočejo vrniti že vplačani prispevki tistim delavcem in subakordantom, ki so bili že sprejeti po prvotnih določbah v provizijski inštitut. Po besedah sedanje spremembe bi se to ne smelo zgoditi tistim delavcem, ki so bili sprejeti na podlagi določb cirkularja 514 A 1909. Tega pa menda pri inšpektoratu južne železnice v Trstu ne vpoštevajo in hoče se vrniti vsem po teh najnovejših določbah za sprejem v provizijski inštitut neupravičenim delavcem že vplačane prispevke. Torej, ako prej gospodje pri inšpektoratu po svoji bistroumnosti niso razumeli prvotnih določb, pa bržkone sedanjih spreminjvalnih določb nočejo razumeti.

Ta zadeva se ne sme pustiti izpred oči in morajo priti delavci do svojih pravic, kajti tudi subakordant je ravno tako delavec južne železnice, kakor vsak drug,

Dne 4. septembra vse k sprejemu puljske N. R. O.!

ker mu je vendar zjamčen minimalni zaslužek in je sprejet v delo in plačan vendar tudi le od uprave južne železnice.

Te pravice in ugodnosti provizijskega inštituta se morajo in bodejo zahtevale za vse delavce enako in to tako dolgo, dokler južna železnica tega ne pripozna. Akord pa naj se odpravi, ker ni na mestu.

zjz — Z državnega kolodvora v Gorici pribajajo take vesti, da bi bile skoraj neverjetne, ako ne bi svet vedel, da pašuje na goriškem državnem kolodvoru z neomejeno oblastjo zloglasni Wieser. Na kak naravnost kričeče brutalen način se tu ravna z delavstvom in uslužbenstvom, je skoraj nemogoče popisati. V skladišču se dela n. pr. od 6. ure zjutraj, a delavec nikdar ne ve, kdaj preneha delavni čas, saj delavnih ur sploh ni več, delati se mora tako dolgo, dokler pač drugi hočejo, od 8. celo do 11. ure zvečer. Delalo se je že celih 13 ur na dan, a delavstvo seveda ne dobi niti vinarja za te nadure. Ob nedeljah in ponedeljkih se dela nepretrgoma, brez kosila, do 2. ali pa celo 4. ali 5. popoldne. Seveda nastane pri tem vprašanje, kako je pač mogoče, da mučijo delavstvo s takim delom. Stvar je popolnoma umljiva: razni uradniki uporabljajo delavstvo v svoje privatne namene, in zato ni delo v skladišču in drugod narejeno zato je potem treba vleči nad delavni čas. Take strahovite, koruptne razmere so mogoče le pod načelnstvom Wieserjev. Za danes naj navedemo le nekaj takih kričih slučajev. Tako so nekega dne 4 delavci delali 3 ure za Kahma in Ferrarja na vrtu: pulili so travo s potov, da bi gospod Ferrari ne padel in se pobil, in kopali [so krompir. Dne 5. julija sta delala dva delavca za Ferrarja v vrtu od pol dneva do 6.10 zvečer. Dne 14. julija sta ravno tako delala v Ferrarjevem vrtu dva delavca od 4. do 6. Dne 14. julija sta delala v vrtu za Kahma dva delavca od 10. dopoldne do 6. zvečer; štilala sta vrt. Dne 20. julija sta ravno tam delala dva delavca od 3 in pol do 6. zvečer. Dne 3. avgusta sta dva delavca kopala Ferrarju krompir in je Ferrari celo dejal, da sta ga premalo nakopala. Ta dan so pri Kahmu in Ferrarju delali 4 delavci od 3. do 6. zvečer. In potem se ta Kahm pri- tožuje, da se v skladišču premalo naredi. Seveda, če on sam jemlje ljudi za svoje delo. Hm, kako se more napraviti odkazano delo pri železnici, če se zgodi tako, kakor se je zgodilo dne 26. julija, ko je cela I. partija celo popoldne nakladala žaganje, ki ga je rabil Ferrari za svoj vrt. Pa naj potem reče kdo, da to niso res naravnost vzorne razmere, ki vladajo na drž. kolodvoru v Gorici. Prepričani smo, da se vse take nepravilnosti dogajajo z vednostjo načelnika Wieserja, kajti ako ima povsod drugod svoje ogleduhe, kedar gre zato, da bi kaznoval ali drugače prikrnil kakega slovenskega uslužbenca, gotovo tudi dobro ve, kako se uporabljajo železniški delavci za privatno delo po imenovanih dveh uradnikih. Ali kaj se hoče: vrana vrani ne izkljuje oči! Radovedni smo le, kaj poreče na vse to ravnateljstvo c. kr. državnih železnic, ki je baje zato tu, da nadzira delovanje raznih železniških organov, in tudi zato, da se izvršujejo odredbe raznih železniških oblasti.

zjz — Veliki shod v Pragi. Naše člane in slovenske železničarje sploh še enkrat opozarjamo na „enketo“ ali skupni veliki shod vseh slovenskih železničarskih organizacij, ki se vrši dne 10. 11. 12. septembra t. l. v Pragi. Naznanjamo, da se je do danes oglasilo že lepo število udeležencev, ali pri čemeroma naši organizaciji Z. J. Ž. bi se moralo jih oglasiti še nekaj. Vsak železničar, ki se udeleži, naj se pri- glasi ali ustmeno ali pismeno v društvenem prostoru centrale v Trstu, Via Lavatoio št. 1, ker mora centrala naznaniti pravo- časno končno število udeležnikov. Peljemo se vsi v civilni obleki.

Kakor že omenjeno, so prenočišča brezplačna. Kdor še nima listka za prosto vožnjo in dopusta, naj poskrbi pravočasno za oboje. Odpeljemo se z brzovlakom št. 502, ki odhaja iz Trsta ob 8.55 zvečer in sicer v petek dne 9. septembra. Nihče naj ne zamudi te prilike, ogledati si zlato Prago.

zjz — Našim članom! Nekateri člani so zaostali z mesečnimi prispevki in jih opozarjamo v njih lasno korist, da ne zaostajajo s članarino, ker v slučaju kake nezgode ali bolezni nikakor ne dobijo nobene podpore, ako ne vršijo svoje dolžnosti, kakor jim jo predpisujejo pravila. Ob enem naznanjamo, da smo ustavili vsem tem članom, ki so zaostali četrti mesec, strokovni list.

zjz — C. kr. direkciji drž. železnic! V raznih naredbah ali ukrepih c. kr. ravnateljstva drž. železnic in c. kr. žel. ministrstva se v časih dobijo take čudne pomanjkljivosti, da si jih tudi najbrihtnejša glavca ne more raztolmačiti. In največji umotvori so se skrpali skoraj gotovo pri takomimeno- vanih nočnih in predorskih dokladah. Govorili smo že večkrat o dokladah postajne službe, naleteli smo pa sedaj na slučaj, ki nam nikakor ne more v glavo. Torej predorske doklade! Prožni mojster ima predorsko doklado (Tunelzulage). Predorski čuvaj ima predorsko doklado. Delavci, kadar dela o v predoru, imajo predorsko doklado 40 vin. na dan. Kdo torej ne dobi doklade? No, uganimo. Prožni vzravnjevalec (Bahnrichter) je ne dobi. Zdaj pa naj nam kdo to razvozla. Prožni mojster napravi svojo revizijsko prožno pot, čuvaj dela službo 5 ur, prožni vzravnjevalec pa 8 ur, in ta ne dobi predorske doklade. Mislimo da bi bila tukaj dolžnost c. kr. direkcije, da to stvar malo preštudira in morda vendar prizna milostno doklado za predor tudi prožnemu vzravnalcu, ker je težko priti do spoznanja, zakaj je rano ta izključen. Morda samo zato, ker se imenuje ta predor „Bohinjski predor“, ali je še kje drugje tako.

zjz — Batuje. V nedeljo, dne 28. avgusta se je vršil tukaj sestanek železničarjev za progo Prvačina Ajdovščina. Po daljšem in temelitem posvetovanju in natančnih pojasnilih s strani zastopnika centrale Z. J. Ž. iz Trsta, se je sklenilo, da se bode delalo na to, da se v najkrajšem času ustanovi v kakem primernem kraju podružnica Z. J. Ž.

Za železničarja je potrebno, da je organiziran, ker brez vsake organizacije je železničar podoben orehovi lupini na vodi, ki delajo valovi žnjo, kar hočejo. Da se temu ubranimo, je treba, da se oklenemo slovenski železničarji organizacije, ki odgovarja tudi našemu narodnemu čutu, in to je „Zveza jugoslovanskih železničarjev.“ Ta se bode potrudila za težnje železničarjev in posebej pa še za pravice slovenskega železničarja. Poleg tega pa nam nudi Z. J. Ž. tudi podpore v slučaju daljše bolezni. Torej oklenimo se je!

zjz — Pravovarstvo železničarjev socialdemokratov. Prožni čuvaj Švab Anton, uslužben na istraki progi, je bil nekoliko bolehen, kar pri tej naporni, do 18 ur trajajoči službi ni čuda, in je dostal 3 do 4 krat doma, ker je bil bolan, in to 10 do 15 dni. Zadnja bolezen pa ga je zadržala od službe 3 mesece. Vsled tega, da je bil ta revež tako nesrečen, da ga je mučila dalj časa bolezen, je njegov dični prožni mojster Mühlberger stavil na direkcijski predlog za upokojeve t. ga čuvaja, in čuvaj naj bi bil to prošnjo podpi- sal. Ker čuvaj ni čutil še potrebe za upokojenje in ni hotel podpisati te njemu vsiljene prošnje, je menda prožni mojster Mühlberger poslal to prošnjo z falsificiranim podpisom imena čuvaja na c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu. Torej je moral tukaj pomagati ponarejen podpis.

In glej! Čuvaj je bil na podlagi te falsificirane prošnje res upokojen. Ko so mu od ravnateljstva podpisali obvestilo o njegovem upokojuju, on tega ni hotel podpisati, seveda, ker ni sam prosil za upokojenje. Io zopet je menda romal ponarejen podpis na ravnateljstvo, in čuvaj Švab je moral iti v še nezalužen pokoj. Pomagal tukaj ni več Peter in ne Pavel. Tukaj je bilo treba tožiti, da se dožene, kdo je ponaredil podpis, in Švab se je obrnil na svojo socialdemokratsko orga- nizacijo, oziroma do strokovnega tajnika Kopača za pravovarstvo za ta nezasi- šani čin. Kopač je čuvaju Švabu obljubil odvnetika. A ko je prišla obravnava, ni bilo pravnega zastopnika, torej odvnetika od nikoder, in posledica tega je bila, da je ponižni čuvaj s svojo tožbo propadel in dobil vrhu tega še 4 tedne zapora. Potrt redi kazni in razkačen radi nemarnega po- stopanja s strani socialdemokratske orga- nizacije in njenega strokovnega tajnika, se je obrnil seveda v tem položaju zopet do Kopača. Da bi tega koraka rajši ne ne bil storil. Čuvaj Švab je izjavil, da mu je zastopnik in zagovornik železničarjev, sodrug Kopač odgovoril tako-le: „Kaj mislite Vi, da se bodem jaz radi Vas pri direkciji zameril?“ Kaj je preostajalo temu revežu čuvaju: ali plačati po nedolžnem vse stroške in vrhu tega še sedeti 4 tedne, ali si najeti na svoje stroške drugega odvnetika, in se postaviti na svojo pest v boj proti stor-jeni krivici. To je storil, zapustil je Ko- pača in stranko in zmagal je. Oproščen je bil stroškov in za ora, nasprotno pa obsojen prožni mojster Mühlberger na po- vrn tev stroškov.

Kaj pa železnica? Ali bode ona zopet vzpostavila tega čuvaja nazaj v slu- žbo? Upamo, da to stori.

Socialdemokratska organizacija in Ko- pač pa sta zopet pokazala, da s dru- gom ni za težnje železničarjev, ampak le za stranko. Seveda je hudo zastopati železničarje, ako se noče zameriti direkciji. Gotovo pride Kopač še v spominsko knjigo direkcije državnih že- leznic.

Narodna delavska organizacija SKUPINA „PLINARNA“

V PONEDELJEK dne 5. t. m. ob
9. zvečer se vrši v vrtnih prostorih
„Delav. konsumnega društva“
pri sv. Jakobu

JAVEN SHOD.

Dnevni red:

Razmere v mestni plinarni.

Delavstvo iz mestne plinarne! Za delavstvo v Trstu, zlasti pa delavstvo v mestni plinarni današnji časi niso najboljši. Zato vas vabimo, da se v polnem številu udeležite tega shoda. Ravno tako pa va- bimo tudidruge narodno delavstvo, da se udeleži v čim največjem številu tega shoda in tako pokaže svojo solidarnost z de- lavstvom v mestni plinarni.

Odbor skupine N. D. O. „plinarna“.

Domače vesti.

d — K izletu puljske N. R. O. v Trst. Kakor smo že javili, pride puljska N. R. O. v Trst v nedeljo, dne 4. sept. s prnikom „Trieste“, ki pristane v stari prosti luki ob pomolu št. IV, ne pa, ka- kor je bilo prvotno določeno, ob pomolu Giuseppina. Stvar je namreč taka, da je zadostovalo že par hujskajočih vrstic v „Piccolu“ in gospodom na namestništvu je padlo srce v hlače, dasiravno so zago- tovali N. D. O., da se bo mogla izvršiti cela prireditve skoraj do pičice tako, ka- kor je želela N. D. O. Se pač strahovito boje ti gospodje, da ne bi jih morda v nedeljo, dne 4. septembra, zbudil kak „živio“ iz njihovega sladkega sna, v kat- rega jih je zazibala prevelika skrb za javni mir in red in ljudski blagor. Se pač boje, da ne bi se čula pred visokim c. kr. na- mestništvom kaka „preglasna“ slovanska beseda, zballi so se menda celo sami sebe, saj so pač oni sami krivi, ako bi čuli iz ust ljudstva, kar so zaslužili za svoje stra- hupetstvo pred tedni. Kakor one dni pulski „Giornaletto“, napisal je sedaj „Piccolo“ par vrstic, in parobrod s puljskimi izlet- niki naj ne pristane v pristanišču, kjer navadno pristaja, temveč v stari prosti luki, zavarovani z zidovjem in redarskimi sabljami, izletniki naj bi niti ne videli tržaškega mesta, sprejeti bi jih najbrž tudi ne smel nihče, kvečemu morda c. kr. redarji in c. kr. finančni stražniki. Vse lepo tiho in mirno, da bi se le ne mogel izpotikati kak „Piccolo“ čifitski časni- karski mazač, le da ne bi se čutil žaljenega kak mazzinianski paglavec v svojem „svetem prepričanju“, da je Trst — „città italiana“, le da ne bi se visoke c. kr. vlada zamerila pouličnim barabam tržaškim. Zato pa le za zidove z izletniki, zato proč z vsako zastavo, zato proč z godbo in menda za tisti dan nagobčnike na glavo vsem tržaškim in okoličanskim Slovincem! Tako si je lepo zamislila vi- soka c. kr. vlada, toda prav odkrito po- vemo da se je najbrž le pošteno uraču- nala. Naj le verjame, da bo tržaško in oko- ličansko narodno delavstvo in drugo na- rodno občinstvo sprejelo hrvatske izletnike na tako slovesen način, kakor se ni spre- jel slovanski Trst nikogar. Kaj zastave, kaj godba, tisoči in tisoči slovenskega ljudstva, ta ogromna masa bo pokazala vsem in vsakomur, da razne prepovedi in zabranitve pač niso in ne bodo udušile slovenstva v Trstu, da postaja Trst prav po takih poskusih udušitve od dne do dne tem bolj sloven- C. kr. vlada nam stem prihrani samo d- lo. Ena prepoved je boljša kakor tiseči letakov in lepakov, in hvalež i

smo c. kr. vladi za to uslugo. Le tako naprej, v nedeljo ne bo prostora na trža- skih ulicah za vso ono maso slovenskega naroda, ki se bo odzvala takemu vabilu c. kr. vlade!

d — Uspeh N. D. O. v mestni pli- narni. V zadnji številki našega lista smo poročali o nezaslišanem ravnanju sedanjega vodja tržaške mestne plinarne, inženerja Guillermina z delavstvom v mestni plinarni. Prošlo soboto se je vršil v tej zadevi v prostorih „Delavskega konsum- nega društva“ pri sv. Jakobu prav dobro obiskan javen shod, na katerem so se raz- mere v mestni plinarni pojasnile vsestran- sko. Kot poročevalec k dnevnemu redu je strokovni tajnik N. D. O. tqv. Ekar na- tančno pojasnil „vzroke“, vsled katerih so so bili odpuščeni štirje delavci, „slučajno“ — Slovenci. Izginilo je namreč v plinarni nekaj cunj. Neki italijanski delavec je na- čel balo, prišli so zraven tudi drugi, in vsak je vzel par teh cunj; dali so jih tudi nekaterim našim. Delavci rabijo te cunje potem, da si ovijejo noge, da si jih ne opečejo pri svojem delu pri pečeh. Ker pa jih niso rabili tedaj, so jih shranili v svojih omaričah, kjer shranjuje svojo obleko. Pogrešile so se nato te cunje in uvedla se je preiskava. Preiskali so tedaj omariče in našli pri onih štirih cunje v njih, nakar so bili takoj odpuščeni. Med odpuščenimi je bil mož, oče sedmih majh- nih otrok, ki dela že nad 18 let v mestni plinarni, pa po onem znanem načinu, ka- kor delajo s slovenskimi delavci, še do sedaj ni bil stalno nameščen. Bil je nam- reč vsakokrat par dni pred potekom treh let, ki se zahteva o za stalno nameščenje, odpuščen, potem pa zopet sprejet, samo da ga ni bilo treba namestiti stalno. Sedaj je imel že par tednov nad tri leta, in zato se ga je bilo treba odkrižati na ta način. Drugi je bil že par let stalno nameščen, tretji ni sploh dobil cunj, ki jih je imel v omariči, tako kakor oni drugi, temveč jih je dobil vsled nakazila svojega predstojnika, ker jih pa ni vseh porabil naenkrat, jih je hranil za naprej. In ta je bil tisti, kate- remu je Guillermin zabrusil v lice one ne- sramne besede, ki smo jih omenili v zadnji številki, ko mu je delavec hotel pojasniti stvar. In vse te cunje niso bile vredne 10 stotink, imeli so jih pripravljene za uporabo pri delu, ne da bi jih odnašali iz plinarne, pa potem zato — opu- stitev! Naj reče kdo, kar hoče: kar je preveč, je preveč. Ako so se delavci res kaj pregrešili, saj priznamo vso pravico delodajalcem, da jih kaznuje, toda za par ničvrednih cunj uničiti življenjske pogoje štirim delavcem in njihovim družinam, tu se pač neha vse. Naši delavci so se v tem slučaju pokazali moze. Bili so drugi, ki so načeli balo, drugi so jim dali cunje. Drugi so našli cunje v peči, da ne bi jih našli pri njih, a naši so molčali niso ime- novali nikogar, dasiravno je bilo skoraj očitno, da se je preiskava vršila vsled denunciacije najbrž prav tistega, ki je za- čel, in se je preiskava vršila nekam čudno — samo po omaričah naših delavcev. Molčali so in so se zanesli na N. D. O., da bo v njihovem slučaju storila svojo dolžnost. In res, bila je v tej zadevi de- putacija plinarniškega delavstva pod vo- dstvom predsednika N. D. O. tov. dr. Man- diča pri mestnem županu, ki je na vse- stranska pojasnila denutacije obljubil, da se zavzame za stvar. Deputacija je pojas- nila županu ne nosne razmere v plinarni in odločno protestirala proti nečuvnemu po- stopanju inženerja Guillermina. Župan je obljubil že z ozirom na silno razburjenje delavstva čim najhitrejši odgovor. Poroče- valec je končno predlagal resolucijo, v ka- teri se zahteva takojšnje zaposlenje opu- ščenih delavcev, protestira proti postopanju vodje plinarne in zahteva pravična in nepristranska uredba dela in zasluzka v mesni plinarni. Resolucija je bila sprejeta soglasno. Oglosilo se je še več govornikov, delavcev iz mestne plinarne, ki so v ostrih be-edah bičali ravnanje nekaterih poslo- vodij, zlasti pa postopanje vodje inženerja Guillermina. Iz vsega je bilo spoznati, da je res priklopela sila do vrhunca in da je skrajni čas, da posežejo vmes drugi čini- telji, ako nočejo, da se zgodi v plinarni žež noč nekaj nepričakovnega, a zato tem hujšega. Toda po posredovanju N. D. O. je vendar stvar zadobila poveljen zaključek. V sredo opoldne je bila zopet NDO in- tervevirala pri mestnem županu in je dobilo zagotovilo, da se tjavendam odpuščeni de- lavci sprejmejo zopet pod starimi pogoji na delo! Tako je N. D. O. izvajala lep uspeh in stem pokazala, da je v stanu brez kake pomoči od drugega sama zadó- stno skrbeti za koristi delavstva, ki se je zateklo v njeno okrilje. Odločno je tu

nastopila N. D. O., ne s prošnji in ne celo morda, kakor to delajo drugi, z denuncijacijami drugače mislečih, temveč zahtevala je, da se zgodi pravica, in dosegla jo je. Lep uspeh je to in NDO je lahko ponosna nanj, kakor je tudi lahko ponosno nanj naše vrlo delavstvo v mestni plinarni, posebno pa vodstvo skupine N. D. O. „mestna plinarna“, ki je zlasti v tem slučaju pokazalo, da zna izpolnjevati svoje dolžnosti. Da bo imel ta uspeh še nadaljnjih ugodnih posledic i za NDO kot tako, smo prepričani!

d— **Spored za dan 4. septembra.** Kakor že omenjeno, prispejo puljski izletniki v Trst okrog 10. ure in pol dopoldne. Na pomolu št. IV, v stari prosti luki se vrši prvi sprejem. N. D. O. se je obrnila na c. kr. finančno oblast, da uredi stvar tako, da se bo vršil carinski pregled, že takoj ob izkrcanju in da bodo mogli izletniki in drugo občinstvo iz proste luke skozi vrata na Ribjem trgu, odkoder se nato razvije pohod po ulici Stazione na trg Stazione, od tam pa po ulici Ghega pred Narodni dom, kjer se vrši očiščeni sprejem. Po očiščeni sprejemu se razdele izletniki po narodnih gostilnah, kjer bo zanje pripravljen obed, med 11. uro in pol in poldnevom. V ta namen prosimo stalne goste onih gostiln, da za ta čas prepuste prostore puljskim gostom, da jih bodo mogli točno postreči. Popoldne se zbera puljski gostje in drugo narodno občinstvo pred Narodnim domom, odkoder se vrši točno ob 3. uri in pol skupni odhod v Rojan k veliki ljudski veselici, pri kateri nastopajo razna narodna društva, igra godba, se vrše razne druge zabavne priredbe, ples, itd. Poskrbljeno bo za pijačo in prigrizek. Narodno delavstvo postavi svoj poseben paviljon, katerega prav posebej priporočamo občinstvu. Odhod puljskih tovaršev je določen na 9. uro zvečer s pomola IV. Tržaški tovariši sprejmo svoje puljske goste do parobroda. Toliko torej o sporedu, kolikor ga ni črtala naša za vse lepo in dobro tako navdušena c. kr. vlada. Morda v zadnjem trenutku odpade še kaj, ako ne morda vse, čemur bi se obznani ljubeznivosti in naklonjenosti gospodarov v palači na velikem trgu napram nam prav nič ni bilo čuditi.

d— **Z ozirom na hujskanja,** ki jih je čitati v italijanskih listih, izjavljamo ponovno: namen narodnega delavstva ni bil in tudi sedaj ni, da bi izživalo, da bi motilo javni mir in red! Po naših avstrijskih zakonih, sprejetih po ljudskem zastopstvu in potrjenih po našem ustavnem viadaru, ki je slovesno prisegel, da se bodo v naši državi enako čuvala ustavne pravice vsakega posameznega in vseh državljanov, imamo tudi mi pravico, da sprejemamo v svoji sredi svoje brate! To torej izjavljamo ponovno in se obračamo na narodno delavstvo in drugo narodno občinstvo s sledečim pozivom: ne daj se v nedeljo dne 4. septembra, nihče zavesti do kakih nepremišljenih dejanj niti po izzivanju kakih nalašč v ta namen pripravljenih izživačev, niti morda po vsej sili pripravljene redarstva in podobnih razburjalnih naredbah varnostne oblasti! Čim dostojnejša bo manifestacija naše bratske ljubezni do naših puljskih bratov, čim ogromnejša masa našega naroda bo pokazala svojo zrelost nad izzivači katerekoli vrste, tem poparjenjši bodo naši sovragi, tem ostudnejša se bo pokazalo svetu njihovo hujskanje in izzivanje! Zato pa v nedeljo, dne 4. septembra, hladno kri in preko izživačev-plačancev naprej do našega cilja: silijne manifestacije naše narodne in delavske misli na slovenskih tržaskih tleh!

d— **Reditelji dne 4. septembra.** Narodno delavstvo in tudi drugo narodno občinstvo pozivljamo, da se v nedeljo, dne 4. septembra, med pohodom iz proste luke pred Narodni dom, popoldne pri pohodu izpred Narodnega doma v Rojan in ravno tako tudi zvečer pri vrnitvi puljskih izletnikov iz Rojana v pristanišče strogo ravnaajo po navodilih rediteljev, ki bodo v znamenje svojega posla nosili na rokavu moder trak z napisom N. D. O. Zlasti pa pozivljamo vse narodno občinstvo, posebno pa še naše delavstvo, da je v vsakem oziru na razpolago našim tovarišem iz Pule, pri razkazovanju mesta itd. Pokažimo našim puljskim tovarišem, da so prišli med brate, da se bodo čutili med nami domače, kakor v svoji lastni hiši.

d— **Kornelij vitez Gorup,** štirinajstkratni milijonar, srbski konzul itd., se nahaja pod obtožbo radi — **oderuštva.** Obtožen je, da je odril dva tržaška rodol uba, gg. I. M. G. in F. G. Proti obtožnici je ta fletni velekapitalist in „prijatelj“ delavstva vložil pritožbo na višje deželno sodišče, a zastoj — pritožba je bila te dni zavrnjena. In tako bo gospod milijonar kmalu sedel tamkaj, kjer marsikdaj sedi tudi kak čisto navaden — oderuh. V prihodnji številki prinesemo zgodovino tega oderuštva.

d— **Vstopnice k veliki ljudski veselici,** ki se vrši v nedelje popoldne v Rojanu, se dobivajo po 40 stot. od danes naprej v uradu N. D. O. v ul. Lavatoio št. 1 in pri sv. Jakobu ter pri g. Bičkovi v Narodnem domu.

d— **Štrajk livarjev** traja naprej. Z ozirom na svoječasni sklep delodajalcev, ki so zagrozili, da odgovore na štrajk livarjev z izključitvijo vsega v prizadetih podjetjih zaposlenega delavstva, s čimer bi bilo prizadeto tudi vse delavstvo v Lloydem arsenalu, se je vršil prošli petek ob veliki udeležbi delavstva javen shod na vrtu „Delavskega konsumnega društva“ pri sv. Jakobu. Obširno poročilo o tem shodu je priobčila že „Edinost“, za to ne bomo obširnejše poročali o tej zadevi. Kakor znano, pa so delodajalci zagrozili z izključitvijo delavstva, ako štrajkujoči livarji, na katerih strani so tudi naše simpatije, ne stopijo v delo pod starimi pogoji, do dne 26. avgusta. To se ni zgodilo, vzlic temu pa se delodajalci niso upali poseči po splošni izključitvi, temveč so sklenili v svoji seji dne 26. avgusta, da izključijo le delavstvo, ki je bilo dodeljeno livarjem, a vsled štrajka sedaj nima dela. Zgodilo pa se tudi to ni, zlasti ne pri Lloyd in se tudi ne zgodi. Štrajk livarjev traja torej dalje in le želeči je, da bi štrajkujoči dosegli, kar zahtevajo. Želimo jim to prav odkrito, dasiravno moramo vodstvo socialnih demokratov, ki je v tako neugodnem položaju lahkomišlno izzvalo ta škraj, obsojati kar najstrožje. To je v resnici naravnost frivolna igra z delavskimi interesi, započeta edino le z namenom, da bi si vodstvo na kak način pomaglo iz zagate, v katero ga je spravilo nezanimanje delavstva za socijalno demokracijo v zadnjih časih. Prostori v ulici Boschetto se praznijo vedno bolj, ravno tako pa tudi blagajna, in zato je bilo treba zopet nečesa, da bi se zopet nekdo ko poživilo „delovanje“. Zato potem ta štrajk, s katerim so izigrali življenske interese tisočev delavcev in njihovih družin. Tako pač ne morejo in ne smejo delati delavski zastopniki! Da tembolj obsojamo delodajalce, je pač umljivo samo po sebi, in rečemo le: štrajk je bil izzvan lahkomišlno in želimo le, da bi vsled tega ne trpelo delavstvo, pa naj bo potem naše ali socialnodemokratsko!

d— **„Banca popolare“** je zabredla v hudo krizo. Ko to pišemo, se ljudje kar trgajo, kdo bo močel prvi dvigniti svoj denar. Naval je tak, da mora posredovati policija. Žalbog je med temi ljudmi vsa sila slvenskih malomarnežev, ki še vedno mislijo, da je njihov težko prislužen denar varnejši v italijanskem denarnem zavodu, kakor kakem v slovenskem. Ne želimo škode nikomur, s tu pač pravimo: prav se godi tistemu Slovenceu, ki več zaupa tujcu, kakor pa domačinu, ako mu zato nekoliko trda prede!

d— **Posebni vlak v Gorico.** Na rodno delavstvo in drugo narodno občinstvo opozarjamo na poseben vlak, ki bo vozil v nedeljo dne 11. septembra, popoldne iz Trsta v Gorico k dirki kolesarskega društva „Gorica“. Vozna cena III. razreda bo K 2 — tja in nazaj, a društvo „Gorica“, ki prireja dirko na Goriskem „velodromu“, daje članom N. D. O. prosto vstopnino. Vozni listki se bodo do-

bivali zadnje dni prihodnjega teona v uradu N. D. O. v ul. Lavatoio št. 1. in pri sv. Jakobu. Drugje se listki ne bodo dobivali. Vabimo torej narodno delavstvo, da se udeleži te dirke, združene z veselico, v čim največjem številu, kajti naša bratska N. D. O. v Gorici, pa tudi drugi naši prijatelji, zlasti pa dirko prirejajoče društvo „Gorica“ nam obetajo čim najprisknejši sprejem. Člani N. D. O. se udeleže tega izleta v kolikor mogoče velikem številu. —

d— **Uradne ure v društvenem prostoru N. D. O. pri sv. Jakobu** so odslej sledeče: ob sobotah od 6 in pol do 8 in pol zvečer, ob nedeljah od 10. do 12. dopoldne, ob ponedeljkih od 6 in pol do 8 in pol zvečer. Opozarjamo torej članstvo pri Sv. Jakobu na te uradne ure, da more ob tem času vplačevati svoje društvene prispevke.

d— **I. Redni občni zbor „Gostilniške in kavarniške zadruga članov N. D. O.“** se vrši v četrtek dne 8. septembra 1910 ob 9 1/2 uri zjutraj v prostorih N. D. O. ul. Lavatoio št. 1 s sledečim dnevnim redom! 1.) Nagovor predsednika, 2.) Poročilo blagajnika, 3.) Poročilo nadzorništva, 4.) Dopoln. volitev 1 odbornika ter 2 namestnikov odbornikov, 5.) Slučajnosti. Vstop imajo le tisti, ki se izkažejo kot člani. Občni zbor se vrši točno ob določeni uri, neglede na število došlih. Odbor.

d— **Knjigarna Gorenjec** se je preselila v nove prostore v ulico Caserma št. 16. Od ponedeljka dalje bo knjigarna v novih prostorih, popolnoma na novo urejena na razpolago občinstvu.

V nedeljo ob 3. uri pop. VSI V ROJAN na slavnost N. D. O.

Iz Pule.

PULA 30. VIII.

Javna skupština N. R. O. Napokon poslije 10 mjeseci posjetio nas je ponovno naš predsjednik drug dr. Josip Mandić te je drisustvovao skupštini, koju je N. R. O. bila sazvala za nedjelju 28. kolovoza.

To je treća javna skupština, održavana ovog mjeseca od N. R. O., koja je bila veoma dobro posjećena, premda se je u arsenalu djelomice radilo, i koja je posebnog značenja za naš dalnji razvoj.

Skupštini, koju je otvorio drug Vranković, predsjedao je drug Sladonja, dok je bilježnikom bio izabran učitelj Magašić.

Drug Vranković je odmah pri otvoru pozdravio predsjednika N. D. O. iz Trsta dr. Mandića, koji je bio burno pozdravljen, te je u skoro jednosatnom govoru, koji je više puta bio živahnim odobravanjem i ploskanjem — prekidan, razložio dosadašnje djelovanje N. R. O. i naš odnosaj prema social-demokratima. Mi ovdje navadjamo samo glavne misli:

Zahvaljuje na pozdravu. Prikazuje dosadašnje djelovanje N. R. O., koje premda je donijelo već lijepih uspjeha, nije još onako, kako ga svi želimo. Još nam ostaje veliki posao. Reorganizacija će se provesti, netom ministarstvo potvrdi pravila, donijeti će željene uspjehe. Prikazuje, zašto mi moramo biti narodni i zašto nam nema mjesta u social-demokratskoj stranci. Internacionalizam je samo u teoriji, u praksi taj se pokazuje kao favoriziranje jačih i većih naroda, kojima samo dolazi u korist. Osvrće se na spor, koji je nastao u social-demokratskoj stranci među Česima i Njemcima. Objedjuje nas se, da smo nacionalisti, a takvi moramo biti kao sinovi malenog naroda, komu se krato i najelementarniji preduvjeti za život. Prikazuje položaj u Trstu. Poziva prisutne social-demokrate, da tu obore njegove navode.

Najveća slovenska manifakturna trgovina v Zrstu.

Križmančič & Breščak

ulica Nuova št. 37.

V zalogi se nahaja velikanska izbira vsakovrstnega modernega blaga, za spomlad in leto, moške in ženske obleke, raznovrstno perilo, preproge zavese itd. Velikanska izbira vsakovrstne drobnarije, za šivilje in krojače vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Udom N. D. O. daje 10% popusta

☐ Priporoča se kot Slovenca slav. občinstvu za najboljši obisk. ☐

GENE ZMERNE.

TELEFON 16-83

Na obroke

Velika zaloga izdelanih oblek

za moške in otroke. Bogat izbor vseh vrst platna za prilo in rjuhe, garniture za mizo in posteljo itd.

Adolf Kostoris, ul. S. Giovanni 16, I. n.

zraven „BUFFET AUTOMATICO“

POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju.

POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju.

Zagrebska tovarna tvrdke Henrik Francka sinovi,

v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bo, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

al zaga V. Y 1162, 12:9 II. V.

Tovarniška znamka

Konsumna zadruga N. D. O.

Prodajalne: ulica Bosco 17.

II. ul. Miramare

Telefon: št. 23-21.

III. v Škednju.

Čisti dobiček tega vašega prvega go spodarskega podjetja je namenjen le vam in Vaši sveti stvari!

Na koncu pozdravlja puljske drugove, te ih poziva, da svi dodju 4. septembra u Trst, gdje će ih braća bratski dočekati.

Za riječ se prijavljuje drug Storo (predsjednik českih narodno-socialističkih kovinara) koji u českom zahvaljuje za simpatije izražene od druga dra. Jos. Mandića českim narodnim socialistima. Prikazuje postanje i razvoj českih narodnih socialista. Osvrće se na spor česko-njemački u social-demokratskoj strani, te ističe, da su česki social-demokrati jedva sada opazili ono što su česki narodni radnici već pred deset godina opazili t. j. da u internacionalnoj social-demokraciji nema mjesta českom radniku.

Iza njega govori drug Haramina (social-demokrat), koji bude odmah prekidan, budući je počeo svoj govor sa: "Gospodo!" Isti se veseli svakoj organizaciji, jer ista pokazuje nezadovoljstvo. Ipak radniku je spas jedino u social-demokraciji. Ona je izvojstila devetsatni rad. Ona je postigla opće pravo glasa (Prigovori). Social-demokrati se ne bore za trbuh, već za više ciljeve. On je uvjeren, da će do deset godina svi, koji su danas u N. R. O. biti social-demokrati. (Bum! Nikada!)

Dr. Mandić mu je odmah odgovorio, te se je osvrnuo na svaki njegov navod i prikazao licumjerstvo social-demokrata, koji dok svuda napadaju N. R. O., tu na javnoj skupštini, jer su oči u oči, hoće da prikazuju, da su prijatelji svake organizacije. Pokazao je nelogičnost svih izvoda, radi čega je veoma teško odgovarati. Tvrdi jedno, a drugo rade.

Odgovor je bio primljen silnim pljeskom i salvami smjeha, kad je drug dr. Mandić pokazivao na protuslovlja.

Za riječ se prijavljuje Križ, koji se isto osvrće na navode Haraminine. Ističe osobito lažno i iskrivljeno pisanje u njihovim novinama. Obecaje im 1000 kruna, ako dokažu, da je on dobio radnju izkrcavanja i ukrcavanja ugljena.

Sada je htio govoriti Furlan (social-demokrat), nu skupština ni htjela ni da čuje o tom, budući je taj isti p slije jedne skupštine tužio neke naše drugove iskrivivši njihove riječi. Čuo ih je svakakvih. (Za vas tu mjesta nema, ajte na sud itd.). Predsjednik je dao na glasovanje, tko je za to, da Furlan govori, i digla se je samo jedna ruka. Tako je morao otići, uvjerivši se, da čovjeku njegova kova nema mjesta na našim skupštinama.

Na koncu je drug Vranković pozvao sve, da u nedjelju 4. septembra pohrle u Trst, da manifestiramo skupa s braćom za ciljeve, koji su nam isti, i da našim brojem i nastupom dokažemo svim našim neprijateljima, da nas ima i da smo na svom mjestu.

DAROVİ.

d— V znak protesta proti prepovedi izleta v Pulo, so nadalje darovali sledeči: dr. Brnčič K 7:20, J. Cink in dr. Slavik po K 5, Stokel I. K 4, Malešič in Furlan A. po K 3:60, P. I. in Kovačič K. po K 3, Gregorovič M. K 2:60, Turk J. Laurenčič V., Fabjan I. in Plizon M. po K 2, Ercigoj J. in Kreševič A. po K 2:20, Furlan (gostilna), Majcen A., Jurišević J., Godina J. in Kreševič J. po K 1:60, Jančar F. in Ivančič J. po 1:40, Zmet, Erzetič, Čok J. Kocijančič A., Požar M., Laurenčič A., Jelušić A., Klun M., Klun A., Pader J. L. Ukmar, Smerdelj, M. J., Bole, Babšek J., po K 1:20, Vidmar I. in Vidmar F. po K 1:10, Košir J., Mahne J., Drenik A., št. 1725, Čepar I., Grgič F., Vodopivec J., Podreka K., Prelec J., Štoka D., Vatovec F., Markočič J., Zlobec A., Škerjanc I., Bergec E., Žbogar J., Ahac J., Benčič A., V. Dopita, Tul J. in Škerl po K 1, Tence in Vodopivec po 80 st., Kogoj L., Kocijančič A., Jajčić I., Pahor I., Kuret J., Sedmak J., Sulić F., N. N., Dujmović A., N. N., Bezeg A., Fakin A., Kovačič L., Kolombin I., Žerjal M., Godina B., Tul J., Šuman A., Flego I., Štok L., Štokel, Pščanc, Blažič I.,

Dodič J., Žetko I., Rebec, Milič, Jurišević, Kobal I. in Čehovin J. po 60 st., B. Poljščak, N. N., Verš I., Žerjal A., Ostan I., Rep A., N. N. in Veškovo po 40 st., N. N. 20 st.

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lastalica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA "EDINOST" v Trstu.

! Slovenke! KUPUJTE VSE

Kolinsko kavino primes!

Bratom somišljenikom
priporoča k bodoči sezoni vol-
neno blago, sukna itd. po
najnižji ceni razpošiljalni zavod

M. K. RUŽIČKA
v Humpolcu (Češko).

Vzorci na zahtevo zastoj in poštine prosto.

Književne novosti:

GREGOR IO: Poezije, zv. IV. . . . K 2:20
vezano . . . 3:20
GOVEKAR: "Dobra gospodinja",
gospodarska knjiga zanaše mlade
gospodinj, vezano . . . 2:80
"Štiri ruske slike", povesti . . . —60
BENEŠ: "Brođaskovski odvjetnik" . . . 1:50
Kip Gregorčiča . . . 4—
Vsakovrstne mašne knjige po raznih
cenah.

NOVOST NOVOST
Nakiti za dvorane in vrste pri
zabavah

v belo-modro-rudečih barvah, komad po 4
metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinatjev
Vse te knjige, papir in potrebščine
se dob vajo v

Slovanski knjigarni in papirnici
Josip Gorenjec
Trst, ulica Caserma 16.

Slavnemu občinstvu v Trstu in
okolici! Usojam si vam priporočati
mojo trgovino

K. CVENKEL
TRST - Corso št. 32. - TRST

z veliko zalogo kobukov, dežnikov,
nogavice, ovratnikov, srajc, rokavice
itd. itd.

Vse blago naročujem iz prvih
tovaren in zagotavljam za solidno in
točno postrežbo. **K. Cvenkel.**

Članom N. D. O. pozor
Po služite se vsi ur in zlatanine
ulica del Rivo 26
Alojz Povh

Velika zaloga žepnih in stenskih ur ter
vsakovrstne zlatanine. Izvršuje vsako popravo,
ter jamči za 2 leti.

Članom N. D. O. so znane cene.
Slovensko podjetje!

Popolnoma prenovljena
Gostilna članov N. D. O.
(Hinko Kosič)

Trst, ulica Carradori in Ghaga
blizu južnega kolodvora)

se priporoča slavnemu občinstvu.
Pristni kraški teran, vipavsko, ister-
sko in dalmatinsko vino. Češko budje-
viško pivo. Izvrstna kuhinja.

Josip Stolf mizarski mojster.
TRST, ulica Bel-
vedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarska dela

Podpisani priporoča št. občinstvu svojo
:**žganjarno**:
ulica Petronio številka 1.
A. B.

Počakaj me, počakaj! kam tečeš tako hitro?
Že par ur letam in iščem trgovino, v kateri se go-
vori slovenski, pa jo ne morem najti; kupiti bi si moral
obleko.
Kaj ne veš, kje je naša slovenska trgovina?
Prosim Te povej mi takoj!
Če hočeš biti dobro postrežen, pojdi, kamor zahajamo
mi vsi, namreč k

V. DOBAUSCHEK

TRS - ulica Giosue Carducci stv. 11. - TRST

Tam dobiš bogato zalogo gotovih oblek za moške in dečke,
po jako ugodnih cenah, ter blago prve vrste. Dobiš tudi
vse druge oblačilne predmete. kakor: Jopiče, hlače, te,
lovniške, srajce, jopice, spodnje hlače, ovratnike, zapestnice,
naprsnike, nogavice, kravate, monture, modre in rujave, rumene in bele,
naramnice, čepice, dežnike, nosne robce, itd.

Na razpolago je še kakih 2500 letnih oblek za moške, ter se zaradi
pozne sezijske prodaje z znižanjem 20% vseh cen Vrhutega dobi darilo
vsak, kdor kupi blago v znesku K. 10.—

Hvala lepa, sedaj grem tudi jaz takoj, ter si bodem nakupil vse, ka-
potrebujem.

Na svidenje!

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

10. Setembra parnik "Oceanja" Nowi-York via Patrasso-Palermo.
8. Setembra parnik "Francesca" v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.
Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksuznimi
instalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.
Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molin Ploccolo št. 2. ali
pa h kateremu si bode agentu ali korespondentu družbe.

Cene nizke **M. AITE** brez konkurence

Velika zaloga z manifakturnim blagom
ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro 5.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejšje
iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike,
ovratnice, tudi velkanska izbora platnega in bombažnega blaga, prtov in prtičev
ter vsake vrste perila tudi iz bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odevi,
kakor tudi koltri lastnega izdelka. Pletenike, svilnine, raznovrstni okraski za
šivilje in kitničarke. VELIKANSKI IZBOR SNOVI ZA NARODNE ZASTAVE
IN DRUŠTVENE ZNAKE.

Kupljeno blago katero slučajno ni ugajalo, se zamenja ali
pa se denar vrne brez nikakih zadržkov. Poskusiti in se prepričati!

-- JADRANSKA BANKA v TRSTU --

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUPUJE IN PRODAJA
VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTÉ, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila
SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem zrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4¹/₄ 0 VLOGE NA KNJIŽICE
— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —
VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : :
STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRCANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2:30 — 5:30. — Brzjavi: "JADRANSKA" — Trst. — Telefon: 1463 in 973.